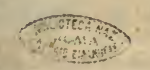
NICOLAI HEINSII
DAN. FIL.

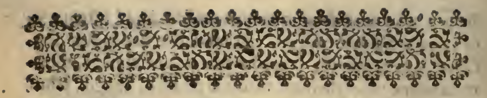
ITALIA
ELEGIARVM LIBER.

Ad Illustrissimum Virum
CASSIANVM A PVTEO.

Accedunt alia.

PATAVII, TYPIS CRIBELLIANIS.
An. CIↃ IↃC XLVIII. Sup. Perm.

ILLVSTRISSIMO EQVITI

CASSIANO A PVTEO

VIRO IN EXEMPLVM SÆCVLI NATO

NICOLAVS HEINSIVS

D. D.

Onfidenter fortasse facio, non tamen præter debitum, Cassiane a Puteo, integeirime omnium & humanissime Vir, qui invidendo præclari nominis tui splendore Musas hasce illustratum eo. A pudore quidem cum impetrare meo non possem, ut pedem ex Italia vestra moverem, sine publica tuorum in me meritorum confessione, nec ad manum tamen esset, quod expungendo debito sufficerer; a benignitate tua fiduciam sumpsi, & vel solam meritum profitentis conscieniam satisfacturam tibi credidi. Adeo nimirum facile ac pronum est, minimam etiam apud illos notam mali nominis evadere, qui superare beneficiis pulcherrimum ducunt. Nam, in Vrbe nuper Aeterna cum hærerem, quod non ultima inter tuos admissione me dignatus es, summaque benevolentia fovisti, quid nunc dicam? Quæ quidem ego ut inter amicos occasione quavis non dissimulo,

ita hec in loco transcurrsim tantum tango; ne ad ostentationem ea prædicare videar, aut modestiæ tuæ gravis sim. Quoties recordor tui, recordor autem sæpenumero, toties occurrit menti pulcherrima virtutum omnium imago. Contemplari quippe videor Romanos illos veteres incorruptæ probitatis exempla; quorum genuinas reliquias in te venerantur, quotquot virtuti student. Accedit huc de antiquitate, deque universæ eruditionis nomine bene merendi prolixa voluntas. Accedit ambientis Fortunæ contemptor animus, et Sapientiæ præceptis ad miraculum instructus. Domum illam tuam, tanquam sacrarium Apollinis sui, quotidie terunt, quicquid Romæ literatorum vivit hominũ, aut quicquid Romam Transalpinis ex oris concurrit. Statuarum ac marmorum quorumcunque nihil est; nulla propemodum ex priscis ruinis relicta monumenta sunt, aut in lucem de novo proferuntur, quæ non tuis sumptibus describi cures ac delineari, verus vetustatis sospitator, conservator unicus. Nec in vivos minor tua liberalitas. Ægre profecto persuaderi mihi patiar, ex eruditioribus per Italiam universam inveniri quenquam, quem non beneficiis continuis frequentibusque sis demeritus, ac indies demereare. Nec desuerunt inter illos, qui certatim gratos sese præstitere, dignisq; heroicum hunc animum præconiis immortalitati consecrarunt. Vt serus nunc ad virtutum tuarum commendationem accedam. Quæ quidem cum nemini non explorata sint, nec adulationi quicquam demus, Clarissimo ac summæ eruditionis viro Lucæ Holstenio, cum multas alias ob caussas, tum hoc præsertim nomine, devinctissimum me profiteor, quod primus ad te aditum mihi pararit. Poteram mehercules, Vir Illustrissime, sola ambitione compulsus libellum

tibi

tibi hunc videri inscripsisse, nisi beneficia tua, quorum rationem habui, et habere debui, ab omni vanitate me absolverent. Quicquid sit, de libello ipso ominari bene liceat, qui tam auspicato sub patrocinio luci committatur. Si tamen et suo forsan nomine benigna Lectoris iudicia experietur, nec omnino displicebit: id terræ genio licet adscribatur, omnium elegantiarum matris, in qua natus est, & quam potissimum commendandam suscepit. An peccarim denique Lector eruditus viderit, dum laudes Italiæ illi viro inscripsi, qui laudes inter Italos præcipuas & consecutus est & meretur. Scriptum ipsum ludicrum, otiantis ingenii fœtus, in via, dum à seriis vaco, inter equitandum magnam partem conceptus. Quod monendum duxi, ne credas ipse, & tecum alii, pluris a me vendi ista, quam mihi constiterunt. Nam quod magnifice nonnunquam de me meisvè verba fecisse videor, id intelligi sic nolim, quasi hic mihi blandiar: Sed dolere et male iis esse volui, qui ferre in nobis non possunt, quod ad præclara aspiramus, ac iuratos hostes nostros hoc nomine se gloriantur. Antiquitatis certe imitandæ curam mihi fuisse non nego. Id feliciter an assecutus sim, tuum tuiq; similium est arbitrari, Puteane Illustrissime, qui veteres elegantias in numerato habetis. Mihimet profecto ipse nequaquam satisfeci. At vero proclivis venia est inaccessa tentantibus, & magnis ausis excidisse non infra gloriam putamus. Amicos ac bene de me meritos quod libenter laudo, nimius & hic forsan nonnullis videbor, ac in mores sæculi nostri peccasse convincar. Nam qui plaustra conviciorum scriptis suis ingerunt, in obvies passim incurrunt, quosvis irritant, quosvis scurrili sale petulanter defricant, ea denique audent,

Quæ

Quæ nec in Armeniis tigres fecere latebris;

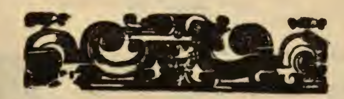
illi demum magna nunc sunt nomina. quos ego hercule non pluris facio, quam belluas aut brutas pecudes. Illi vero, Vir Illustrissime, qui non amicos tantum, sed & hostes occasione quavis commendare solent, hunc ingenuitatis suę fructum ferunt, ut abiecti animi credantur. Impetrare equidem a me vix possum, ut existimem inter repertos nuper Americanos, barbaras aut inhumanas magis gentes esse eruditis nostri sæculi nonnullis. Aream illam, quæ ad doctrinæ gloriam tendentibus patet, arenam esse dicas, in qua gladiatores committantur. Præda ac rapinis alienæ existimationis plerique suam tuentur, & latronum truculentissimorum in star grassantur per æternitatis semitam. quæ cum ampla sit imprimis ac spatiosa, angusta tamen creditur, nisi eodem cõtendentes quoquo modo submoveantur. Lapsos etiam, quos sublevare comiter debebant, obteruntporro ac conculcant. Vivos ubi involarunt omnes, cum umbris mortuorum ac larvis luctantur.

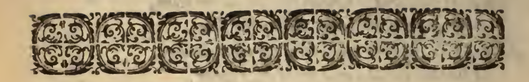
Ceu trux Oresta aut mente captus Alcmæon,
Vitrice tæda cum minatur Alecto,
Diras lacessunt, nec minus tremunt Diras.

Mihi sic visum semper, candorem & modestiam optima humaniorum literarum condimenta esse. Iis placere tibi velim, Vir Illustrissime, si placeo. Pereat eruditionis nomen, & quicquid laudis ex eruditione quæritur, si efferantur mores scientia, non emolliuntur. Sed maligna illa & contentiosa ingenia Diris suis exagitanda relinquamus. Iamdudum enim evenire sentio, quod frequenter evenit, ut æquo longius me provehat loquendi tecum voluptas. Quod reliquum est, clementissimum Deum veneror, ut non hoc tantum

tum

rem, quem nunc auspicamur, anno, sed saequentibus quam plurimis fausta tibi quævis ac fortunata largiatur, mihiq; ac bonis omnibus superstitem te velit: cum solus ferme nostro sæculo illuxeris, cui tuto sui patrocinium res literaria possit credere. Vale, magnæ Laus maxima Romæ, cum Fratre per omnia tibi simillimo: & si molestior confidentiorve visus sum, cogita non gratis tibi constare summam comitatem, quæ ultro peccaturos invitat. Patavii. Pridie Kal. Januar. Anni CIↃ. IↃCXLVIII.

ELEGIA PRIMA,

AD

HADRIANVM VALLIVM DELPHENSEM BATAVVM.

Valli, Pieriis certissima gloria Delphis,
Æterno Uranie cui dedit ore loqui;
Dic, precor, ecquid agit soliti te cura sodalis;
Irritus in ventos an tibi cessit amor?
Me licet a patria non mite diremerit æquor,
Me procul amoti jugera tanta soli:
Te tamen absentem grata sub imagine cerno.
Crebra refert visus noxq; diesq; tuos.
Nec penitus fixos conspectus lenit amores,
Sequana, sive tuus, seu, Tyberine, tuus.
Tu modo Dii faciant non aversere merentem.
Certet in alterna mutua mente fides.

Sic patre, sic patria, vobisq; sodalibus olim,
Sospite sic domina sit mihi posse frui.
Sic oculis superet mihi charior una duobus,
Charior optata quæ mihi luce soror.
Mars pater, & vigilis sacraria Troia Vestæ,
Et patria profugi numina Teucra Lares,
Æneadumque Erycina parens, Tritoniaq; hospes,
Tuq; Palatini Delphice cura iugi,
Quos Anchisiades priscæ pietatis imago
In Latium Phrygio vexit ab orbe Deos,
Alitibus salvete bonis mihi. tu quoque salve,
Si quid id est, rerum, maxima Roma, caput.
Quamlibet externis non adsum barbarus oris;
Tangere qui cultam vix mereatur humum.
Ille ego progenitus sociis tibi, Diva, Batavis.
Et mea Latoo numine tacta domus.
Et mihi serta parant Romanæ civica Musæ.
Et mihi Nasonis credita vita tui.
Nasonis mihi vita tui. nec cultius ullum
Ausonis ingenium fertiliusque tulit.
Tu quoq; Tanariis, Ovidi, lætare sub umbris:
Hospes, barbariem qui tibi tollat, adest.
Te testor, nec parva tuos mihi numina Manes;
Officium cura nil caruisse sua.
Si tamen in niveo tibi corpore menda supersunt;
Sera vetustatis, non mea, culpa fuit.

Suffi-

Sufficit hoc umbris. at tu, Dea magna, faveto;
Auspiciique ratem dirigat aura tui.
Non ego sidereo rutilantia marmore tecta,
Fulva sub auratis non ego templa tholis,
Non vastas ego miror opes, orbemque redactum,
Qua patet, & famulos sub tua iura polos.
Hac olim Fortuna tibi. nunc rudera passim,
Et cinis, & tanto nil nisi fama loco.
Ingeniis superasse orbem, laus tempore maior.
Hæ te commendent, has ego mirer, opes.
Scilicet acceptum, quod nunc quoque, Diva, videris,
Nunc quoque quod superes, vatibus omne refer.
Tybri, decus fluviorum, undarum gloria, Tybri,
Non minus Aonio gurgite numen habes.
Quin maius quoque numen habes. nec Græcia, quanquã
Fertilis ingeniis, anteferenda tibi.
Me iuvet in flavæ cessare crepidine ripæ;
Me terere illa tuo gramina trita choro.
Aut meus Idalio qua Naso saucius œstro
Movit Apollineis æmula plectra modis:
Vel qui Mæonio palmam sublegit Homero,
Musaque Dircææ par Venusina lyræ;
Plautinusque lepos, & summa Terentius artis,
Quiq; canit thalamos, cærula nupta, tuos.
Vel senis Actæi Gargettia castra sequenti
Semina per rerum cui grave surgit opus;

 Cyn-

Cynthiaq; Ausonii numeris cantata Phileta,
Cumq; sua Nemesi Delia, primus amor.
Hos, Valli, si Musa mihi tua venerit inter,
Nil desideriis later abesse meis.

ELEGIA II.

AD TYBRIM.

TYbri, fave: tibi nostra, pater, nunc vela movetur.
Sentiat afflatus fac mihi cymba tuos.
Cymba, bicornigeri ripis licet edita Rheni,
Ludere, Tybri, tuis non rudis illa vadis.
Vastum iter est, quod inire paro: da robur eunti:
Ardua prærupta da superare via.
Iam mihi fulmineas Batavorum in prælia dextras
Stat, pater, immensæ condere molis opus;
Liberaq; & dominos colla indignata lupatos,
Auriaci immeritam vindicis ulta necem;
Transtraq; sanguineo stragem cumulantia ponto,
Et bene pro patriis arma cruenta focis;
Et dira Albanum satiari cæde negantem,
Æmula quem Stygiis torret Erinnys aquis.

Hæc

Hæc olim. nunc, sancte, fave pacata sonanti.
Serviat in plausus hæc mihi scena tuos.
Plectra virum graviora manent: sibi prima juventa
Rite pharetratus tempora poscit Amor.
Sic pugnam proludat equus mihi, sic fera discat
Classica non trepida belliger aure pati.
Idaliam nec te negat Ilia nosse pharetram:
Et Venus Ænea non aliena tuo.
Ecquid amat mea Lux profugum deserta poetam?
An, pater, excidimus, curaq; nulla mei?
Num cadit in faciem levitas (quod abominor) illam?
Ad tam formosos num facit ulla sinus?
Me miserum, Tyberine, domo quod devius absim!
Ah quam stultitiæ caussa pudenda meæ!
Non mihi sit tanti Teucros celebrare penates,
Et de Pergameo mœnia nata rogo;
Non rerum quondam dominas lustrare ruinas,
Et quod ab æterna nunc super urbe manet;
Nescio quis nostris exsultet ut ignibus hospes:
Vtq; mei partes alter amantis agat.
Non me Pompeia spatiatrix turba sub umbra,
Vosq; puellari plausa theatra choro,
Non circi, non templa juvant, non compita, non me
Martia virgineis gramina trita rotis.
Plus aliquid mea Leida, (velim quod posse negari)
Ah mea Leida aliquid plus, Tyberine, tenet.

Pœnitet heu sero, sero piget isse per altum.
Rivalem quam me nunc iuvet esse meum!
Iupiter, externis inhumatus ut occubet arvis,
Qui rate cæruleas primus aravit aquas!

ELEGIA III.

AD

VINCENTIUM FABRICIUM V. C.

VIncenti, quem Calliope, quem tota sororum
Nascentem Clario fovit in amne cohors;
Qualis adhuc teneros pugnax Germania fœtus
Exploraturis durat in arma vadis;
Qualis & Æmonio lustravit mater Achilli
In Dis iuranda nobile robur aqua;
Te tuus e Latio procul Heinsius orbe salutat,
Nomen ob expertam non tibi vile fidem.
Fallor? an apparent inspecta signa tabellæ,
Literaque auctorem prodit amica suum?
Apparere liquet. nec enim potes, optime rerum,
Tam tibi dilectam non bene nosse manum.

Me

Me tenet Assaraci regnata nepotibus olim.
Septeni spatium Dardana Roma iugi.
Roma triumphatis metuendum gentibus omen.
Hei mihi, quam faciem non habet illa suam!
Rudera pro priscis ostentat fœda trophæis,
Funeris ah quanta mole superba sui!
Romani cineres, et quæ damnata favillis
Tecta ruinosam lapsa subistis humum;
Tarpeique solo moles æquata Tonantis,
Et frustra Iliaco sacra negata rogo:
Heu sedes augusta Deum; sic barbarus ignis,
Sic te sacrilegæ diripuere manus?
Ten' tueor? tene, alma parens? ubi bellica virtus,
Nunc ubi maiestas numinis illa tui?
Tune subactarum moderatrix ardua rerum?
Tune ille edomiti Martius orbis apex?
Quæ sors dissimilem tibi te facit? anne vel ipsas
Temporis exagitant iura maligna Deas?
Nec tamen usq; adeo penitus cecidisse puteris,
Pectine Fabricii nunc rediviva mei.
Sic Amphioniæ scenarum crimina Thebæ,
Pergama sic Claria surgere iussa lyra.
Ipse loci genius, nec adhuc sine numine tellus,
Nescio quid, quare me sibi iungat, habet.
Seu nunc Herculei me Tyburis ora moratur,
Consita pomiferis Tyburis ora iugis;

Qua scopulo lapsis Anienus inæstuat undis;
Et procul audita saxa fatigat aqua.
Seu Circæa trahunt viridaria: quaq; tepentem
Fontibus egelidis temperat æstus humum.
Iugera Telegoni saluberrima; non ego vobis
Pinguia contulerim fertilis arva Phari:
Non ubi Achimenio Panchaia fragrat amomo,
Aut qua thurilegus culta Sabæus arat.
Sive pharetrifera nemoralis Aricia Divæ
Me trahit, æstivo silva petenda die.
Quaq; Numæ coniux, Phrygiaq; Numicius Annæ
Raptor amatrices gramine vestit aquas.
O non lustranda properanti lumine sedes,
Avia Pegaseo rite dicata choro!
Sed desiderium deserti mite parentis
Iam monet, & sponsis me negat esse meæ.
Cui nunc conspicuis meditanti sæcula chartis
Plorat ad Aonias æmula turba fores.
Hæc eadem te, dulce caput, manet ardua merces.
Non tu Lethæis præda futurus aquis.
Me quoq; non totum quo postera negligat ætas,
Glorior ingenii pignus habere tui.

ELEGIA IV.

PAVSILYPVS

AD CASPAREM KINSCHOTIVM.

PAusilypi myrteta, & odoræ laurea frondis,
Laurea Castalio grata corona Deo,
Obvia cæruleas cui Doris porrigit ulnas,
Et liquido tremulæ murmure plaudit aquæ;
Frigore quam placido Zephyritis temperat aura;
O nunquam tacita garrula silva coma,
Tu mihi concilia somnum ocyus. ocyus ægro
Tædia prærupta tu mihi falle via.
Excipe me viridi gremio, nemus, excipe lassum.
Sic amet umbrosam plurima Nais humum.
Sic pia pacato Ceycis ab æquore coniux,
Mæstaque in aeria Daulia fronde parens,
Fletibus alternam querulis tibi mulceat aurem;
Lugeat hæc natum, lugeat illa virum.
Delia perspicuis sic se miretur in undis,
Et Satyri casta submoveantur aqua.

Hæc me, Kinschoti Venerum pater, ora moratur.
Sæpe mihi totos hæc rapit ora dies.
Sive sitim patior, sitienti grata palato
Præda fluunt manibus citria mala meis:
Nec mitem arboribus desunt stillare liquorem
Aurea dempta suis, Punica dempta suis.
Pampinus hinc ulmum sociis complexa racemis,
Hinc picturato germine ridet humus.
Et modo littoreo speculamur in aggere fusi
Otia tranquilli temperiemque maris.
Et modo, sed facili, properat mihi carmen, avena,
Victuris utinam Musa benigna modis.
Te tamen imprimis, te suspiramus abesse,
Vilius o chara non mihi luce caput.
Nulla placent sine te mihi gaudia, nulla voluptas.
Vatis inobliti plurimus ore tui es.
Hoc equidem nostis, reor, avia. vos mihi testes,
Et stupet ad sanctam conscia silva fidem.
Forsitan hac olim requieverit Actius umbra,
Actius Ausoniæ fama superba lyræ.
Illum Aganippææ raptum iuga Mergilinæ,
Et vidua Siren flesse putatur aqua.
Tu quoque mutasti veterem, Philomela, querelam.
Iustior hinc lacrymis & pia caussa tuis.
Non facit invidiam dolor hic tibi, Tereos uxor.
Quam bona nunc mater, quam bona nupta fores!

Tunc

Tune eadem, æternum tun' flesti hic ante Maronem,
Daulias, ah mæstis ingeniosa modis?
Tun' tantum, infelix, speraras ferre dolorem?
Quid tibi tunc animi, quid tibi mentis erat,
Cum gemitus Phœbea pios ad busta trahentem
Percita funestis silva secuta sonis?
Audit, & admonito geminantur vulnera luctu.
Flebilius certe, quam modo, visa queri.
Perge queri, miseranda, queri sine fine memento
Sincerumque tuum, Virgiliumque tuum.
At mihi sit sanctas venerari cominus urnas,
Aonium Tempe Parthenopæa nemus.
Tene Maro tumulum legit sibi; tune Maronis
Ossa foves placido, silva beata, sinu?
Exulet, ingenium qui non habet; exulet inde,
Face Epimethei plebs male ficta luti.
Iam minus admiror tua nomina, culta Vetustas.
Difficile hic Clario non caluisse Deo.
Ipse ego, Teutonici modo natus ad ultima Rheni,
Ausus in Ausonios plectra movere modos.
Dii facerent, cælo nasci licuisset in illo!
Patria, da veniam; rustica terra tua est.
Non tibi Pausilypus Peneida ventilat umbram:
Fragrat in infausto laurea nulla solo.
Non platani genialis honor; non myrtus amatrix:
Non viridi luges qui, Cyparisse, coma.

Nescit odoratam spirare Favonius auram.
Non tibi perspicuae fons salit uber aquae.
Non festinatam ter colligit area messem:
Non licet Autumno bis dare poma tuo.
Ah nullo patriae genio loquor: & tamen egi
Per tibi damnatos orgia, Phoebe, lares.
Quod superest, Patareu pater, annue, debita posco.
Non ego sim domui gloria prima meae.

ELEGIA V.

IN NATALEM PARENTIS SUI.

S*Acra vocant patrio facienda domestica Phoebo.*
Nunc mihi, si quando, Calliopea, veni.
Fer tecum Charitesque tuas Clariasque sorores,
Et Paphios Paphia cum genitrice Deos.
Vulgus, io! procul hinc: procul hinc secedite, Vulgus.
Tu quoque cum vulgo deside, Livor, abi.
Nunc libet innocuae sacraria pandere Musae;
Ferre per Ausonios nunc mea vela sinus.

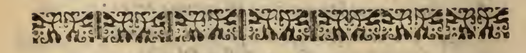
Pan-

Parthenope Phœbea, fave pia sacra moventi;
Si facile hospitium vatibus ora tua est.
Eia agite huc, Nymphæ Sebethides: *huc mihi, Nymphæ,*
Plena Dionæis ferte canistra rosis.
Jam mihi Pausilypi croceos in vertice flores
Legit odorato gnava Thalia sinu.
Ipsa Maronei genium spirantia busti
Serta tulit lauri, myrtea serta tulit.
Da cytharam, da plectra, puer, cyathosque merumque:
Curarum procul hinc non mea cede cohors.
Amphora nunc veteris spumet generosa Falerni,
Tuque Vesuviacis Bacche reposte cadis;
Cæ*cubaque; & læti genialia Massica floris,*
De Surrentinis lecta saliva iugis.
Thura focis dentur natale piantia tempus,
Salsaque cum liquida Pallade mixta Ceres:
Libaque, verbenæque, & si quæ denique magnos
Exorare solent munera blanda Deos.
Thura focis dedimus: quæ dentur vina supersunt.
Cernis, ut affuso gaudeat ara mero?
Læta ferant Superi, *precor, omina. sternuit omen*
Flamma repentinam ter iaculata facem.
Accipio: votis Deus *annuet. annuet, Heinsi.*
Incipe iam facili tu modo vota Deo.
Candida *Lux, o luce dies iucundior illa,*
Qua mihi vix nato risit uterque parens;

Qua meritis precer aqua tuis, Lux fœta bonorum?
Ah labat in tanto cymba pusilla mari.
Tu neque ab Æoliis unquam temerere procellis:
Nec fer inhumani nubila regna Nothi.
Rideat, ut risit, placido tibi Delius ore
Semper, & in festis te sciat esse suis.
Sæpe coli salvo possis mihi, sæpe parenti.
Te quoque in Elysia, Lux bona, valle colam.
Festa dies, salve. tibi enim, tibi tota remisit
Roma suas Veneres, Græcia tota suas:
Cessit Idumæam Solyme tibi præscia palmam,
Deque Palæstino rapta trophæa Syro.
Sit mihi fas titulos non dissimulare paternos:
Pace loqui, Livor, sit mihi vera tua.
Aut si iam veniæ non est locus; arma parentur.
Pluris amicitia fama paterna tua est.
Virtuti fatale malum, comes æmule Musis,
Livor iners, plora: rumpere, Livor iners.
Dii facerent, præsens natalia vota parassem;
Vota minus fido non bene danda Notho.
Sic tamen adveniant, quo mittimus: & procul, oro,
Mollior in patrias devehat aura manus.
O sanctum genitor gnato caput, exige seros,
Exige to niveos & sine nube, dies.
Tu vitam lucisque iubar, tu cuncta dedisti.
Si qua mihi veniat gloria, tota tua est.

Te

Te duce Pieriæ penetravimus invia rupis;
Nota parum vulgo te duce trita via est.
Gratia Dis, Genioq; tuo; quod non ferar olim
Inter Apollineos nomen inane choros.
At tibi dent annos, dent longam fata salutem,
Deque meis annis, deque salute mea.

ELEGIA VI.

AD

PAGANINVM GAVDENTIVM, V C.

ME fovet Inarimes scopulosa Typhœidos ora,
Ora sub Icarii sidere grata canis:
Quā rigui fontes, scatebrisq; perennibus unda,
Et placidum strepera murmur oberrat aqua,
Blandaque temperies, & amica frigus ab aura,
Et nunquam Æoliis invia myrtus equis.

Hic

Hic mihi nunc præstat locus otia: si tamen ora
Præstat, Hyantææ non satis apta lyræ.
Et modo frigenti mulcemur pectora lympha;
Et modo sulphureæ fonte calemus aquæ.
Si qua fides, tellure satus genitrice Typhœeus,
Cui centumgemina brachia vasta manu,
Mole sub hac Paphiæ tentata cubilia Divæ,
Perfidaque in dominos nunc luit arma Deos.
Sæpe sinum impositæ molitur & intima terræ:
Sæpe gravem tosta fauce perurit humum.
Pelion hic Ossæ congesserat, Ossan Olympo;
Ausus in æternum comminus ire Iovem.
At pater armato scopulis & inane frementi
Fulminis impegit tela trisulca sui.
Haud tulit; & fracto resolutum pectore robur
Fluxit ab aeriis in salis alta iugis.
Idalis è patrio, iam non fugitiva, profundo
Risit amatoris vulnera cruda sui.
Protinus obductum cumulata corpus arena,
Umbraque arenosis myrtea nata iugis.
Ipsa loci facies, sentis licet horrida dumis,
Frigoris illecebra non inamœna sui est:
Cum furit æstivis per hiulca vaporibus arva,
Flammaque pulveream Siria torret humum.
Hactenus Inarime. nunc te, Paganine, canemus;
Lucida Palladia fax, Paganine, viâ.

Hos

Hospitii quem iura mihi, quem gratia morum,
Cautaque simplicitas, nec simulata fides,
Quem mihi præcipue sociavit candor amanti,
Candor in Aonio rarus, amice, choro:
Nec domus ad pompam, sed Phœbo operata supellex,
Quæque queant Clarias tecta decere Deas:
Deliciisque carens, & honesto fœta voluptas:
Gaudiaque innocui non nisi plena salis.
Cecropio se mensa probat condita lepore;
Prodiga nec nimii, nec tamen orba, cibi.
Sobria sic ævo vixit sapiente vetustas,
Artificis luxum nescia ferre gula.
Mox venit ad partes Indorum victor Iacchus,
Iuncta racemifero nec male Musa Deo.
Adde bonos vultus, & lumen amabile visu;
Et lautæ frontem quæ dapis instar habet.
Adde iocos risusque, & apertum pectus amicis.
Ferreus est, si quem non domus illa iuvet.
Ipse quoque his capitur Medicæus sedibus heros;
Parvaque fulmineum tecta tulere Ducem.
Arne pater, pater Arne, novem dilecte Deabus,
Gaudia tam læta quot tibi nata die!
Stagna meus spernat Paganinus inania Lethes;
Vindicat à Parcis hanc pia Fama colum.
Vos modo, si precibus, Superi, locus, addite vitam;
Addite, quam domino scripta dedere suo.

ELEGIA VII.

AD V. C.

IOHANNEM FREDERICVM GRONOVIVM

NOn sic Ausoniæ genius, Frederice, beatæ,
Illa Aganippææ terra secunda lyræ,
Non gelidi fontes, non Parthenopeis Aedon,
Quaque Dionæam *myrtus odorat humum,*
Vt patriæ me cura meæ, geni torque relictus,
Vrit: & annosam vix bene ferre moram est.
Jam mihi Trinacrios steterat lustrare Sicanos,
Qua Polyphemeis æstuat Ætna iugis:
Stagnaque sulphureos non periuranda Palicos,
Et gratum liquidæ gurgite Pergon aquæ.
Vicit amor chari genitoris inutile votum,
Et stetit in cursu sponte carina suo.
Ausoniam spectasse sat est: agnoscimus omen.
Carbasa *iam patrios nostra subite sinus.*

Flaua

Flava comas Arethusa, Elei Nympha Tonantis,
Quæ sale non tacta Dorida fallis aqua;
Ergo ego sim sine te, pulcherrima? nec mihi detur
Plectra magisterio culta ferire tuo?
Serta Syracosiæ nectant mihi nulla Camœnæ?
Sedibus admittat non Erycina suis?
Non assultantes de vertice metiar undas
Sive, Pachyne, tuo, seu, Lilybee, tuo?
Vel qua spumiferam scopulosa Pelorias iram
Nereos, & fractas caute superstat aquas?
Heinsiade, nugaris: agunt iam carbasa venti.
Sit pudor, invito vota fovere Deo.
Trinacria est, ubicumque pater. pater ipse Batavo
Iam tibi Sicanias littore pascit oves
Quas illi moriens Phœbei natus Iuli,
Maxima Libethro fama, reliquit opes.
Hospita nunc revocet cantu licet illice Siren,
Auribus imponant quam nihil illa meis!
Desine flexanimis, Acheloo nata, querelis
Non auditu iam sollicitare ratem.
Desine: nequicquam surdo blandiris amanti.
Quid iuvat illecebras perdere, stulta, tuas?
Stulta, trahit profugum patria canor ille Thaliæ.
Voce tua melior vox mihi rumpit iter.
Me meus Aoniis Gronovius induet ulnis.
Ah pereat, si quem non manus illa trahit;

Digna vel Ausonia Suada cultrice vetusta!
(Quam procul a Latio nunc Venus ista suo !)
De me, Dii, facile est, si rumpet stamina Clotho.
Hanc modo detexat Parca benigna colum.
Ecquando mihi tempus erit, post dura viarum,
Cum fruar amplexu salvus, amice, tuo:
Cum bene narrabis reduci mihi, quaque saluti,
Quantaque libaris pocula, quotque, mea.
Sæpe salutatis tua venit epistola nobis;
Redditaque in profugas crebra tabella manus.
Egit & hoc tecum Kinschotius; egit abunde
Ulterius, ille animæ tertia cura meæ.
Vix duo præterea de tot mihi nuper amicis.
Cætera desultrix turba levisque fuit.
Dii tibi dent niveosque, precor, lectosque sodales:
Dent sibi constantes, dissimilesque meis.
Posteritas hanc sera fidem mirabitur olim,
Pace tui Pylade, pace et, Oresta, tua.
Non Ixionides cum Mopsopio Ægida
Solus ad infernos venit, amice, lacus.
Horrida me Stygiis Acherusias unda tenebris,
Me premit ignaua tristis Avernus aqua.
Proximus Umbrarum sinus est, campique silentes.
Huc tamen & fidam non piget isse manum;
Vix licet ulterius tibi pergere; deficit orbis.
Sistimus hic socium quin, Frederice, pedem.

To

Tu modo longinquum merito laudatus amicum,
Vt facis, alloquio perge fouere pio.

ELEGIA VIII.

CVM NEAPOLI LIBVRNVM NAVIGARET.

AEole, cœrulei domitor maris; Æole, pontum
Quique negas cupidis quique remittis equis;
Comprime Cimmerio violentos carcere fratres,
Et faciles aditu sterne parumper aquas:
Aura, pater, satis est tenuissima: sufficit aura,
Carbasus Hetruscam dum mihi tangat humum.
Innocuum serva caput, Æole: parce merenti.
Præda necaturo non ego lauta mari.
Ah pereant, per quos alii periere: nocéque,
Si qua nocens furtò, sanguine si qua manus.
Non me formarum capiunt spectacula; non me
Vana peregrinis vivere vota locis:
Curave distractis geminandi mercibus auri,
Aut bona possessis plura paranda bonis.

Mu-

Musarum violentus amor, per iniqua viarum,
Victaque tot terræ tædia, victa salo,
Egit in Ausonium Troiani littus Iuli,
Et rerum dominæ Martia regna Deæ.
Redde, precor, patriis complexibus, Æole, natum.
Dona tuis iam nunc quanta parata tholis!
Audimur. posuere Nothi per amicius æquor;
Et mihi blanditas aura serenat aquas.
Otia Parthenopes, et amatum littus Iaccho,
Littus Acidaliæ cura vetusta Deæ,
Hospitium Nymphis Acheloisin, o bona tellus,
Quam canor, & choreæ, plectraque pulsa iuvant:
Fragrantes scopuli, Pindoque simillima Tempe,
Enthea Phœbei culmina Pausilypi,
Halitibus Zephyrorum, & odoriferis myrtetis,
Fœtaque Peneæ germine frondis humus;
Terque trium conspecte chely Sebethe Dearum;
Attica Bistonium qua gemit ales Ityn;
Transtra vocant. Sebethe, vale: quem dia per orbem
Vexit Hyantæo Musa Maronis equo.
O Vesvi vineta, o pampineum Surrentum,
O Tritoniaco termite pinguis ager,
Cui Dea bis frugum fæcundo ridet in anno;
Bis Pomona suas prodiga cedit opes.
Non ego Lucrino vicina Dicarchidos arva,
Non ego Baianas nomen Amoris aquas,

Non

Non gratum Euboicæ Cumas penetrale Sibyllæ,
Antraque fatidici persona voce Dei,
Non te conspiciam posthac, mitissime Nereu,
Pene magis, Nereu, littore blande tuo.
Qua tubicen mordet Latiam Troianus arenam,
Nec procul Elysia repit Avernus aqua.
Daulias Ismario crimen Philomela tyranno,
Coniugis in nato quæ scelus ulta tui;
Daulias Aonio resonatrix æmula plectro,
Quam reor Heinsiacos iam didicisse modos;
Cura mei tibi ne, precor, excidat: hanc bene serva,
Ah soror, ah coniux, ah miseranda parens;
Hæc olim placuere: volant nunc lintea ponto.
Quid trahit elapsas sera catena manus?
Nil agis illecebris: non sum tuus, improba Siren:
Alterius Nymphæ dicar oportet amor.
Nympha capi natum sibi vindicat altera pectus;
Prima Charis patriæ Nympha venusta meæ.
Nympha decus formarum, & Apolline plena Batavo,
Teque minus fallax, teque pudica magis.
Nil mihi iam tecum, nequissima. nil mihi tecum,
Parthenope falso nomine dicta. vale.

ELEGIA IX.

EPICEDIVM FRANCISCI ROVAI POETAE FLORENTINI.

SI quis amicorum Rovaiam plangis ad urnam,
Quamlibet in flendo funere, parce queri.
Fama viri patrium spatiosa perambulat orbem,
Ausonia patitur si tamen Alpe capi.
Maxima festinæ solatia mortis adeptum
Vindicat a Stygia turba sodalis aqua.
Planctibus Aoniis & Phœbeo ululatu
Ad sibi constructos turba sonora rogos.
Præcipuum quos inter agunt ad sidera murmur
Suada Cavalcanti mellea, Suada Dati;
Et cum Gaddiade facundi Donius oris,
Pectora Castalio bis duo ficta luto.
Neu soli pietate tibi, Francisce, probentur,
Me studiis profugum demeruere suis.

Hos

Hos mihi confugium patria tellure remoto
Di, precor, o fatis ſit ſupereſſe meis.
Ligneus ad cœlum cumulatis agger acervis
Creverat; aeria ſubdita tæda pyra.
Vix ſtrue collapſa ſubſederat ardua moles,
Impetus eſt tepidis iam legere oſſa rogis.
Oſſa rogis iam lecta viri, monumenta leguntur;
Scriniaque in cupidas iuſſa venire manus.
Si qua movent raptum mortalia, iuſta negabit
Poſſe dari tumulo nobiliora ſuo.
At tu, Pegaſeam meritus quicunque coronam,
Et Clarium dextra verrere doctus ebur;
Ne nimium tibi fide: nocent & vatibus Umbræ.
Hic quoque Styx multum barbara iuris habet.
Imminet à tergo cantantibus invida Clotho,
Et ſecat abrupta non ſua fila lyra.
Quo tibi iam pernox vigilata cura Camœna,
Nec tempeſtiva ducta litura manu?
Cum rapiant tenebræ damnatis ſcripta lucernis,
Totque premant noctes Tænara nocte ſua:
Pierios ſimileſque tui conquire ſodales:
(Hac ope nitendum, Delia turba, tibi)
Vltima qui ſolvant victuros munera fletus,
Oſſaque cum ſparſo carmine ſparſa legant.
Quod niſi vulgaſſes æternam Æneida, Cæſar,
Aſſaraci Phrygium non legerere genus.

Ductaque per versas ter quinque volumina formas,
Funere de domini quam bene rapta sui!
Arma virum nosset quis Pompeiana tonantem,
Si Latio doctum Polla negasset opus?
Quid fidus non praestet amor? fas rumpit Averni,
Et formidata Dis vada tranat aqua.
Ismaris Eurydice, Rhodopai cura mariti,
E Rhadamanthea prima rapina domo.
Eumenis anguineo non illum armata flagello,
Tergeminaque minax terruit ira ferae.
Mox aliis eadem fiducia nata poetis.
Audit Apollineos ianua surda modos
Ecce novo cultu Rovaius, & integer aevi,
De Styge Tanaria, nec revocandus, adest.
Pone pias lacrymas, Hetruria; pone: revixit
Ille tui plausus, et lepor ille tuus.
Cum posset famae se credere, maluit ultro
Per sibi tam charas secula ferre manus.
Rumparis, Lethaea palus. de vate relictum
Nil tibi, quod possis ducere iure tuum.
Pectine Persephonen cythara Rovatus eburna
Noluit, & poterat, flectere: flexit amor.

ELEGIA X.

VENETIAS CVM ADVENISSET.

ALtius hinc, Erato, jam tollere: magna sonamus.
Quid trahis alternum, Pieri, lassa pedem?
Num tibi Penini nocuerunt saxa maligni,
Saxa proceloso semper aperta notho?
An tibi Parthenopen fugienti cærula Doris
Concita turbatas per vada movit aquas?
Tangimus Euganeos Idæa novalia colles.
Iam prope decursam perfice, Diva, viam.
Phœbe, fave: tuus ille labor. recidiva canetur
Dardanis Hadriaco nunc mihi Troia mari.
Quam neque fulmineis pugnax Germania castris,
Pilaque Teutonica freta Latina tuba;
Hellespontiaca quam nec fera cornua Lunæ,
Armaque damnata perfida mota manu;

Non

Non libertatis subsessor fregit Iberus,
Non Capitolini tela trisulca Dei.
Quid memorem attonito minitantia culmina cœlo,
Templaque miratos aurea Solis equos?
Templa polum rutila Phœbumque hebetantia vena,
Et tot congestas, quot velit orbis, opes?
Vive, triumphatrix Dea temporis unica, vive;
Quotque peregisti, per tot agare, dies.
Te neque triverunt pereuntibus invia rebus
Sæcula, laßata iam duodena rota.
Non valuit Mavors evertere: quamlibet armis
Jam tibi contiguam depopulatus humum.
Ipse licet rerum veniat pacator, ut olim?
Nil agat Herculea robur inane manus.
Surgite Pergamea, pia culmina, surgite, turres.
Quantus Abydenis finibus horror inest!
Sensimus augurium: gemebunda Bosphorus urna
Mugit, & attonitis sternuit omen aquis.
Sume mares animos, gens Ilia. poscit Idume,
Poscit io Solyme rursus avita capi.
Iam tremit expertos Byzantia terra triumphos.
Iam tibi dat famulas, ceu dedit ante, manus,
Caussa tibi, cœlum tibi militat. adiuvat ipse,
(Vincere quid dubitas?) adiuvat ipse Deus.
Neu te millenis consternet carbasus alis,
Barbaraque innumero remige mota ratis.

Ipse suos Neptunus aquis defendet amores,
Et thalami pretium palma futura tui.
Debita da nuptà sponsalia, rector aquarum.
Non potes Euganeos dissimulare thoros.
Coniugis Hadriacæ Teucros, Neptune, penates,
Et, quos struxisti, sancte, tuere lares.
Munera si data sunt, pater, annua; plura dabuntur.
I nunc, Dardaniam parce probare fidem.
At vos, empta Dei gens sanguine, sanguine Christi
Empta, quid infandas asperat ira manus?
Cognato toties sceleratum vulnere ferrum,
Si modo quis superest, sit satiasse pudor.
Non serpentigenæ Cadmeia semina fratres
Fata per alternam sic subiere necem;
Aut quos Phasiacis concurrere vidit in arvis
Thessalus intactæ primus arator aquæ.
Si pugnæ tam pronus amor, tam certa cupido
Sanguinis; Odrysiæ diripiantur opes.
Hic sese Mavors exerceat Europæus.
Huc agat arma Deo iusta probante furor.
Treiciis victrix iugulis immergite ferrum.
Dirà Palæstinam victimà sternat humum.
Hæc consanguineis mittenda piamina bustis:
Crimina fraternæ sic abolete necis.
Vix tandem erubuere. vides, ut in agmine murmur?
Tela verecundæ iam posuere manus.

Sacra tibi, Pietas, en induet arma Juventus:
Eventura meo Delius ore canit.
Militet Iliaco natorum Antenore castris;
Et terat Eoas Hesperus ultor opes.
Sic Venetum dici se gestiat Hadria semper;
Bosphoreoque neget libera colla jugo.
Purpureo sic cultu & majestate togata
Gaudeat Ausonii Diva superba maris.

FINIS ELEGIARVM

ODE.

DE

AGRO NEAPOLITANO.

QVis me Deorum cœrula nubium
Raptim secantem, quis propere nothos
Nimbosque tranantem æstuosos
Sistat agens laribus paternis?
O læta aprica prata Bataviæ!
O Rheni ad undas graminei thori!
O mite Lugdunum! o relictæ
Certus amor validusque terræ,
Tu cor peruris! heu comitum manus,
Heu candidorum turba sodalium,
Quiscum serenos sæpe soles
Aoniæ fidis illecebra
Duxi beatus! nunc videt exulem
Campana Thusco Doris ab alveo
Myrteta lustrantem otiosæ
Parthenopes, & odora Tempe.
Sive hinc Pelasga rura Dicarchidos,
Seu, quo sepultus Tros tubicen, iugum,

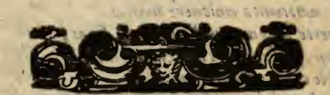
Lli-

Littusque Lucrino superbum, &
Sulfureis geniale Baiis
Calcare lassor. seu sterilem hinc locum,
Fumisque & atro vortice torridum,
Phlegramque damnatam per avum
Fulgureos glomerare nimbos.
Qua trux trisulcum missile Iupiter
Afflati adactum visceribus soli
Contorsit in fractos gigantas,
Terrifica monumenta pugna.
Sive hinc paludem specto Acherusiam,
Cunctis natanda vestibulum Stygis,
Ripasque sub terram meantis
Nunc avibus placidas Averni.
Hinc culta Jaccho quid memorem juga,
Quid Phœbo amatam fatidico specum,
Fœtasque responsis latebras,
Euboica penetrale vatis?
Sedem hinc nefandi quid TiberI canam?
Quid fixam in altis Jnarimen vadis,
Cui membra suppostus Typhœeus?
Quid tumulum Procyten Mimantis?
Vidi & perustis horriferum jugis
Late Vesevum, nuper amabilis
Dumeta vestitum Lyai
Germine Palladiaque oliva.

Cum

Cum volvit igneos asper anhelitus
Telluris alto Mulciber e sinu;
Ruptique concussis cavernis
Culmina dissiliere montis.
Obsessus æther sulfurei globo
Nimbi intonare . hinc saxaque cerneres,
Vndamque flammamque ac vaporem
Aerias super ire turres.
Mors hic per agros: hic lacrymæ & fuga.
Iamque hausta diræ cuncta voraginis
Occursu. at Oenotras per urbes
Attonitæ emicuere matres.
Experte stagnis quid tumidum secas,
Heinsi, profundum? ne temerarius,
Ne crede rupturis procellis
Invalidæ tabulata cymbæ.
Dircæa non te Phocaico patri
Enixa mater: non tulit entheis
Bœotus Ismenos fluentis
Icariæ intrepidum ruinæ;
Dum cursu arantes invia siderum
Non æmulando persequitur Deas,
Discussus ex alto Pyreneus.
Tutus humi leviorque lapsus.
Quin plectra tentas ad Batavos redux
Olim penates. non ego cognitis

Maiora de magnis locutus;
Non dubii metuendus oris:
O quā relicti gaudia tum patris!
O gratulantum quanta sodalium!
Non absque Rhenani haurīendis
Pro reditu cyathis Lyai.

Ad Eminentiſsimum Principem FRANCISCVM BARBERINVM In Galliis hærentem.

VNica ſpes Muſis, Patrui poſt fata, Latinis;
Pegaſeis pretium quo duce crevit aquis;
Cuius adhuc humeris vaſtam meditata ruinam
Pieris afflictum ſuſtinet ægra caput:
Quid reditus, Franciſce, tuos trahis? aſpice, quantis
Auſonia hunc votis flagitet orba diem.
Aſpice, quot gemitus lamentaque libet adempto;
Pulſet ut infeſta pectus & ora manu.
Quam miſeram nox certa manet, niſi protinus adſis.
Ore canit Pæan praſcius iſta meo.
Nec vatum dubitanda fides: quid adeſſe moraris?
Tu Genius patriæ luxque vigorque tuæ.
Non fugient niſi Sole vagæ veniente tenebræ.
Phœbe, ſerenatum tu facis ire diem.

IOH. BAPTISTÆ DONIO

Patricio Florentino,
Viro inter doctos optimo,
Inter bonos doctiſsimo,
Muſicæ veteris, & antiquitatis omnis
Magno inſtauratori,
Immatura morte ſublato.

SCientiarum pectus omnium ſedes,
Vindex vetuſti temporis, ſui lumen,
Peitho Pelaſga, Suada Romulæ gentis,
Hetruſca Siren, nectar unicum fandi,
Sal Gratiarum, mens Leporis antiqui,
Cortina Phœbi, Muſici chori plectrum,
Minervæ amores, ipſe Candor & Virtus;
Hæc, pluraque his, hoc clauſa nunc tacent ſaxo.
Dixi, Viator, multa: nil tamen dixi.

161

AD DANIELEM BLANCKIVM
Gedanensem Borussum Lycei Patavini Prorectorem, Medicorum ordini insertum, extemporalis gratulatio.

BLANCKI, erudita sceptra cui Juventutis
E flamma Achiva stragibusque Troianis
Antenori servata credidit Pallas;
Post æmulandi diligentiam exempli,
Qua sese honori præstitit parem tanto,
Ne præmiorum summa culmini desit,
Apollinari laurea tibi frontem,
Phœbo sacrandæ lectus arbiter turbæ,
Scientiarum fax, Licetus obnubit;
Qua rex minorum magnus Hadria undarum
Prono feraces radit alveo campos.
Tam doctum alumnum, tamque pectus excultum
Lymphis Borussis invidente Benaco.

Fortunæ imagini ſubſcriptum, In Philotheca Illuſtriſsimi ac Reverendiſsimi Viri IACOBI PHILIPPI THOMASINI Æmonienſis Epiſcopi.

Æternitati nate, virtutis capax,
Et mente facem vecte terrenam ſupra.
Contemne fluxa regna fallacis Deæ;
Neu blandienti credulam indulge fidem.
Debere ſorti turpe, quod poſsis tibi.
Quanquam beatas rara commendet domos
Plerumque rebus addita afflictis comes,
Ac expeditas ſarcinas ſecum trahat
Egena Virtus omnium; dives ſui.
Volubili Fortuna verſatur rota,
Conſtans moveri ſemper, & ſemper levis.
Fidam experiris? craſtino infidam die,
Scito futuram. lubrico imponit gradu.
Proinde, famæ quiſquis ac laudi incubas,
Atrocius quo ſævit, hoc perſta magis;
Neu fortuitis caſibus tergum dato.
Cedunt prementi fata, cedentem premunt.

FINIS.